

Bandy – livet på en pinne

Bandykanslisten Ulf Karlsson kan inte prata. Ändå är kommunikation hans huvudsyssla på jobbet.

Allt som behövs är en pinne från pannan och ett specialdesignat tangentbord. Sedan är han uppkopplad mot medlemmarna och omvärlden.

TEXT: ULF BERTILSSON FOTO: SÖREN LINDELL

Det är en vacker midvinterdag i Eskilstuna. Solsken och rätt mycket snö, några kallgrader och nästintill vindstilla. En dag som gjord för den klassiska svenska vintersporten bandy.

Men tyvärr, det är inte söndag och det står ingen match på programmet. Det är bevars vardagförmiddag och bandyplanen på Isstadion befolkas av ett antal skolklasser som tumlar runt efter bästa förmåga.

Förra storklubben Eskilstuna Bandysällskap har sitt kansli i en omklädningslänga, ungefär ett hörnslag från den blanka isparketen. Där inne sitter kanslisten Ulf Karlsson och jobbar. Männe noterar han aktiviteten på isen och önskar att det vore lika trångt på EBS ungdomsträningar?

– Bandy har allt svårare att locka till sig de nya generationerna. Vi i EBS har inget juniorlag och bara tre pojklag. Visst vore det kul om det vore så här många på våra träningar.

Ulf Karlsson säger det inte själv, han gör det via sina pappa Jörgen. Ulf har en grav cp-skada från födseln som satt ner hans motorik och som gör att han inte kan prata. Men han är glasklar i tanken och har utvecklat två tekniker som gör att han ändå kan kommunicera med andra människor.

Den ena tekniken innebär att han meddelar sig med hjälp av en pinne från pannan och ett handikappanpassat tangentbord. Den andra skulle man kunna kalla för mimikstenografi. Ulf har nämligen en min för varje bokstav som hans närmaste och hans assistenter lärt sig att tolka. Båda teknikerna tar sin lilla tid.

– T-å-l-a-m-o-d... P-o-s-i-t-i-v-t. Det gäller att ha tålmod och tänka positivt. Annars funkade det inte, tolkar pappa Jörgen, tillika bandyklubbens ordförande.

Ulf har förberett sig väl inför intervjun. Han har printat ut en A4 om sig själv, sitt handikapp, sitt bandyintresse och sitt jobb på kansliet som han haft ända sedan 1984. Där står bland annat att läsa:

”Jag hoppas att alla i föreningen och de andra föreningarna jag har kontakt med tycker att jag gör ett bra jobb. Att de inte säger så bara för att jag är handikappad. Men det är inte så.”

HANS ASSISTENT, eller som denna dag hans far, tar alla telefonsamtal. I övrigt är det Ulf som för befälet via datorn. Matchrapporter, bussbokningar, domarkallelser, träningscheman, uppdatering av hemsidan... Ett digitalt blippljud kungör att han prickat rätt bokstav och sedan är det full koncentration på nästa tangent.

”Jag brukar säga att mitt arbete genomgått tre stadier. Först hade jag skrivmaskin, sen kom datorn som underlättade att spara dokument och medlemsregister. Och nu när e-posten kommit är det ännu lättare att hålla kontakt med folk i och utanför föreningen.”

Vi sitter i det folktomma fikarummet och småpratar. Det märks att Ulf hänger med i samtalet hela tiden. Han bryter in med jämna mellanrum via ivriga huvudrörelser och sin välutvecklade mimik.

– S-k-ä-m-s... I-n-t-e. Ulf har aldrig

Jörgen och Ulf Karlsson slutar aldrig kämpa för bandyns bästa.

→ skämts för sitt handikapp. Och han har alltid kämpat för sina rättigheter.

Jörgen berättar att hans son inte accepterade att gå i specialskola. Både i grundskolan och på gymnasiet gick han i vanliga klasser. På den tiden ytterst ovanligt, men Ulf hade inget emot att ikläda sig rollen som banbrytare.

– Klassföreståndaren på gymnasiet var hela tiden med på noterna. Han var till och med så fascinerad av Uffes kamp med studierna att han sköt upp pensionen för att kunna vara med när han tog studenten.

Även på fritiden har han kämpat hårt för att undvika isolering och utanförskap. Han är oftast på plats när det vankas intressanta idrottsevenemang. Förutom bandyn gillar han speciellt att gå på handbollslaget GUIF:s hemmamatcher. Som sportkrönikor i en

Ulf Karlsson är tio år och konstaterar glädjestrålade att EBS just gått till allsvenskt kval. Pappa Jörgen Karlsson, i mustasch, står rakt bakom. Den sotögde målvakten till vänster som kramar om Ulf är Olle Modin, sedermera elitdomare.

gratisutdelad annonstidning är han numera en välkänd profil i Eskilstuna.

– Han tycker om att få respons från läsarna. En gång fick han ett ilsket mejl från en knutte som ansåg att Ulf bojkottar motorsporten i sin spalt, berättar Jörgen och flinar.

Ulf gillar även att gå på krogen, även om besöken är färre numera. I unga år gick han ut varje fredag och lördag och dansade och drack öl.

– Hans kompisar ställde gärna upp och hällde i honom ett och annat glas, säger Jörgen med ett skratt, medan Ulf krämar sig och låter ana att han minns ungdomens synder med välbehag.

Det var för övrigt på Stadshotellet som han träffade sin sambo Ia. Paret bor i centrala Eskilstuna och har hängt ihop i många år nu. Inget märkvärdigt med det, tycks Jörgen och Ulf resonera, eftersom samtalet snabbt glider över på bandyn igen.

ULFS FARFAR, Bengt Kungen Karlsson, och pappa Jörgen var stora bandynamn i Eskilstuna på 70-talet. Kungen ledde Eskilstuna Bandyallskap med fast hand under framgångseran. Jörgen var en playmaker på isen och en av förgrundsfigurerna i de EBS-upplagor som spelade i norra allsvenskan 1972 och 1976.

”Jag tror inte att jag fått mitt kanslijobb om inte min pappa och farfar varit väldigt aktiva i föreningen. Farfar var en eldsjäl – något som dessvärre är sällsynt i dagens föreningsliv.”

Jörgen tog allt som oftast med sin lille rullstolsburne son på träning och match. Ordentligt påpälsad satt Ulf invid avbytarbåset och följde det blåskrudade lagets öden och äventyr. Medan spelarna svischade omkring där ute på isen utvecklade Ulf en aldrig sinande kärlek till bandysporten i allmänhet och Eskilstuna BS i synnerhet.

– Det var otympligare på den tiden när han satt i rullstol. Men mina lagkompisar var väldigt justa och förstående och hjälpte till så att han kunde åka med i bussen på bortamatcherna.

Idag har bandyfantasten Ulf en avancerad permobil tillverkad i ishockeymetropolen Timrå. Han trycker på en knapp om han

vill framåt eller bakåt och han styr med hjälp av en joystick under ena foten.

– Ulf har dålig motorik i hela kroppen. Men något bättre i fötterna, förklarar Jörgen.

Här pockar Ulf på uppmärksamhet. Jörgen tittar stint på sonens ansikte och tyder sakta men säkert hans minspel.

– B-o-w-l-i-n-g. Ulf gillar att spela bowling. Klotet placeras i en ställning och sedan kan han skicka iväg det med fötterna.

Bowling kan han alltså spela. Men inte bandy. Det hindrar inte att han har mängder med åsikter:

”Bandy är en liten sport och därför är det svårt att hitta folk som vill lägga ner lite tid. Speciellt på vår division ett-nivå... Är hallar lösningen? Tror inte det. Inte om man ska bredda bandysporten. I dom städer som kommer att få hallar kan bandyn växa. Vad händer i övriga landet? Bara i Sörmland har tiotals föreningar lagt ner bandyn sedan jag började som kanslist.”

Ulf är irriterad över att bandyn får så lite uppmärksamhet i medierna. Ingen fokusering – inga förebilder – glest i ungdomslagen är den negativa spiral som han ändå hoppas att bandyn kan ta sig ur.

Tack och lov är SM-finalen fortfarande en veritabel publikmagnet. Ulf var tidigt ute med att beställa biljetter till årets händelse på Studenternas. Västerås SK som ett av finallagen vore en höj-dare. Han är nämligen mejlkompis med VSK:s skarpskytt Patrik Anderbro, vilken tog sina första bandyskär i Eskilstuna.

Men det får gå även om VSK missar finalen. Bandykanslisten Ulf Karlsson i Eskilstuna vet så väl att livet går vidare, oavsett om det bjuder på stora eller små motgångar.

”Visst kan jag vissa dagar känna att jag vill ligga kvar i sängen. Men dom dagarna kommer sällan.” ■

OSA-anställning

Ulf Karlsson har en OSA-anställning på Eskilstuna BS kansli. OSA står för Offentligt Skyddat Arbete. Staten betalar ut hans lön via länsarbetsnämnden.

Många svenska föreningar har kanslipersonal som annars har svårt att komma in på arbetsmarknaden. De flesta är så kallade lönebidragare. Klubben får upp till 80 procent av lönen i form av ett bidrag från arbetsförmedlingen.

annons

Ulf Karlsson sköter kontakten med medlemmarna och övriga bandy-Sverige med hjälp av en pinne och ett specialanpassat tangentbord.